

AENEIDOS XII

et pater omnipotens et tu Saturnia coniunx,
 iam melior, iam, diva, precor; tuque inclute Mavors,
 cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques; 180
 Fontisque Fluviosque voco, quaeque aetheris alti
 religio et quae caeruleo sunt numina ponto:
 cesserit Ausonio si fors victoria Turno,
 convenit Euandri victos discedere ad urbem,
 cedet Iulus agris, nec post arma ulla rebelles 185
 Aeneadae referent ferrove haec regna lacescent.
 sin nostrum adnuerit nobis Victoria Martem
 (ut potius reor et potius di numine firment),
 non ego nec Teucris Italos parere iubebo
 nec mihi regna peto: paribus se legibus ambae 190
 invictae gentes aeterna in foedera mittant.
 sacra deosque dabo; socer arma Latinus habeto,
 imperium sollemne socer; mihi moenia Teucri
 constituent urbique dabit Lavinia nomen.'

Sic prior Aeneas, sequitur sic deinde Latinus 195
 suspiciens caelum, tenditque ad sidera dextram:
 'haec eadem, Aenea, terram, mare, sidera, iuro
 Latonaeque genus duplex Ianumque bifrontem,
 vimque deum infernam et duri sacraria Ditis;
 audiat haec genitor qui foedera fulmine sancit. 200
 tango aras, medios ignis et numina testor:
 nulla dies pacem hanc Italis nec foedera rumpet,
 quo res cumque cadent; nec me vis ulla volentem
 avertet, non, si tellurem effundat in undas
 diluvio miscens caelumque in Tartara solvat, 205
 ut sceptrum hoc' — dextra sceptrum nam forte gerebat —
 'numquam fronde levi fundet virgulta nec umbras,
 cum semel in silvis imo de stirpe recisum

178-208 MPR 178 coniunx] Iuno *M*¹*a*²*cm**π* *Serv.* 184 de-
 cedere *M*¹ 188 propius di *R* numina *P*²*R**γ* 202 rumpat *P*²*γ*:
 rumpit *P*¹ 208 imo] vivo *codex Daventriensis*, *probat Gūthling*